

**KOMPLEXNÁ AKREDITÁCIA ČINNOSTÍ
Akadémie umení v Banskej Bystrici**

HODNOTIACA SPRÁVA

Predkladá

Eubor Fišera

predseda Akreditačnej komisie

Schválená na 88. zasadnutí Akreditačnej komisie
22. až 25. augusta 2015
Trnava

Obsah	Strana
Úvod	3
1. Hodnotenie plnenia poslania a úloh Akadémie umení v Banskej Bystrici	4
1.1. Základné údaje	4
1.2. Analýza činnosti	6
1.3. Odporúčania Akreditačnej komisie na zlepšenie práce	7
2. Vyjadrenie Akreditačnej komisie o spôsobilosti Akadémie umení v Banskej Bystrici uskutočňovať študijné programy, pre ktoré vysoká škola požiadala o akreditáciu	7
3. Vyjadrenie Akreditačnej komisie o spôsobilosti Akadémie umení v Banskej Bystrici uskutočňovať habilitačné konanie a konanie na vymenúvanie za profesorov, pre ktoré vysoká škola požiadala o akreditáciu	7
4. Hodnotenie výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti Akadémie umení v Banskej Bystrici	8
5. Vyjadrenie Akreditačnej komisie o začlenení Akadémie umení v Banskej Bystrici	8
6. Vyjadrenie Akreditačnej komisie k vnútornému systému kvality a jeho uplatňovaniu	10

Úvod

Komplexná akreditácia Akadémie umení (ďalej aj „AU“) začala 2. júna 2014, v súlade s plánom komplexných akreditácií, ktorý zverejňuje na svojom webovom sídle Akreditačná komisia, poradný orgán vlády Slovenskej republiky (ďalej iba „Akreditačná komisia“).

Komplexná akreditácia AU prebiehala v súlade:

- so zákonom č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej iba „zákon o vysokých školách“),
- s nariadením vlády č. 104/2003 Z. z. o Akreditačnej komisii v platnom znení (ďalej iba „nariadenie vlády o AK“)
- so štatútom Akreditačnej komisie schváleným Vládou SR uznesením č. 673 z 20. 11. 2013 (ďalej iba „štatút AK“),
- s kritériami na hodnotenie úrovne výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti v rámci komplexnej akreditácie činností vysokej školy schválenými MŠVVaŠ SR 5. 4. 2013 (ďalej iba „kritériá na hodnotenie výskumu“),
- s kritériami začlenenia vysokej školy schválenými MŠVVaŠ SR 4. 4. 2013 (ďalej iba „kritériá začlenenia“),
- s kritériami hodnotenia vnútorného systému zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania, schválenými MŠVVaŠ SR 3. 12. 2013 (ďalej iba „kritériá zabezpečovania kvality“).

Na koordináciu činnosti pri komplexnej akreditácii AU a posúdenie žiadosti č. 220/2014-AK zo dňa 2. 7. 2014 bola v súlade so štatútom AK ustanovená uznesením 76.8.2 dočasná pracovná skupina Akreditačnej komisie (dočasná PS) v zložení: Ladislav Čarný (predseda), Marcela Gbürová, Jaroslav Holeček, Ivan Hyben, Jozef Jarab. Po ukončení členstva v Akreditačnej komisii I. Hybena a J. Jaraba, bola dočasná PS doplnená o nových členov Miroslava Urbana a Jaroslava Škvareninu, a to uznesením AK č. 82.6.4.

Dočasná PS v súlade s § 4 ods. 2 nariadením vlády o AK dňa 5. 11. 2014 preverila skutočnosť uvádzané vysokou školou v žiadosti a podkladoch návštevou vysokej školy, doplnila informácie nazretím do príslušnej dokumentácie, obhliadla priestory a vybavenie vysokej školy a uskutočnila osobné pohovory s poverenými členmi orgánov akademickej samosprávy vysokej školy, jej zamestnancami a študentmi. Okrem členov dočasnej PS sa za posudzovanú oblasť výskumu overovania zúčastnili na návrh predsedu stálej PS pre OV 4 členovia stálej PS.

Študentskú radu vysokých škôl pri návšteve AU zastupovala Katarína Stoláriková.

Za Sekretariát Akreditačnej komisie návštevu organizačno-administratívne zabezpečovali Mária Holická, tajomníčka AK a Noémi Kacz.

1. Hodnotenie plnenia poslania a úloh Akadémie umení v Banskej Bystrici

1.1. Základné údaje

Akadémia umení v Banskej Bystrici (ďalej aj „AU“) je verejná vysoká škola univerzitného typu. Vznikla v roku 1997.

Vysoká škola vznikla v politickej atmosfére druhej tretiny 90. rokov, ktorá presadzovala koncepciu tzv. národne orientovanej umeleckej školy ako protiváhy ku etablovaným „kozmpolitným“ umeleckým školám v hlavnom meste. Tento koncept sa ukázal ako politicky neopodstatnený, ale AU sa dokázala v priebehu svojho jestvovania z neho vymaniť a stať sa štandardnou umeleckou vysokou školou, na ktorej pôsobia renomovaní umeleckí pedagógovia zo Slovenska i zahraničia.

Určitým nedostatkom prostredia, v ktorom bola vysoká škola založená bolo nedostatočné kultúrne zázemie mesta – v oblasti divadelného umenia: neexistencia stálej divadelnej scény (scény v okolitých mestách majú regionálnu úroveň), v oblasti hudobného umenia: existencia štátnej opery, ale absencia profesionálnej koncertnej prevádzky, v oblasti výtvarného umenia: existencia štátnej galérie ale nedostatok pluralitne orientovaných menších galérií s aktuálnym výstavným programom. To všetko sú dôležité faktory na formovanie študentov umenia, umožňujúce ich názorovú konfrontáciu s umeleckou praxou.

AU však počas svojej existencie dokázala svoje opodstatnenie najmä vo vzťahu k okolitým regiónom, v ktorých sa ťažiskovo uplatňujú jej absolventi najmä v kultúrnom živote. Tiež sama výrazne prispieva ku kultúrnemu životu mesta. AU prevádzkuje školskú galériu (ktorej síce chýba odborná koncepcia a vedenie), divadelnú i koncertnú sieň, usporadúva medzinárodnú teatrologickú konferenciu, medzinárodný študentský festival, medzinárodnú klavírnu súťaž a participuje aj na viacerých aktivitách v medzinárodnom priestore. Študenti FVU pravidelne vystavujú v Stredoslovenskej galérii v Banskej Bystrici i v ďalších renomovaných galériách.

Ambicióznym projektom AU je rekonštrukcia Radvanského kaštieľa ako budúceho kultúrneho centra mesta. Treba tiež spomenúť významnú kurátorskú a publikačnú činnosť niektorých pedagógov školy, ktorá je na úrovni národného i medzinárodného významu.

AU na troch fakultách poskytuje umelecké vzdelanie v študijných odboroch:

divadelné umenie a filmové umenie a multimédiá (Fakulta dramatických umení, ďalej aj „FDU“), *hudobné umenie* (Fakulta múzických umení, ďalej aj „FMU“) a *výtvarné umenie* (Fakulta výtvarných umení, ďalej aj „FVU“).

Ďalšími pracoviskami AU sú Akademická knižnica AU a Pracovisko pre vývoj a výskum v oblasti vedy a umenia AU. Vysoká škola prevádzkuje aj študentský domov s ubytovacou kapacitou 136 miest.

Priestorové, technické a technologické zabezpečenie školy je pre väčšinu študijných programov na dostatočnej úrovni, technológie však potrebujú nepretržitú inováciu. FDU má veľmi dobré vybavenie v adaptovanej budove, FMU v budove rektorátu AU. Určitý deficit vybavenosti vykazuje len FVU.

Na AU v roku 2013 študovalo 583 študentov (177 na FDU, 187 na FMU a 219 na FVU). AU sa sústreďuje predovšetkým na výber talentovaných študentov a udržanie princípov individuálneho vzdelávania. Poskytuje študijné programy 1. a 2. stupňa výlučne v dennej forme štúdia; na 3. stupni v dennej i externej forme.

Počet akademických zamestnancov na ustanovený pracovný čas ku koncu r. 2013 bol 65.

Edičné centrum školy umožňuje publikovať skriptá, zborníky i výstupy výskumu pedagógov. Technologické vybavenie umožňuje aj usporadúvanie webových konferencií a teoreticky i zavedenie dištančného štúdia niektorých predmetov.

Zapojenie školy do programu Erasmus a do systému visegrádských grantov umožňuje mobilitu študentov a pedagógov. AU bola v hodnotenom období hodnotená SAAIC v rámci projektu LLP Erasmus ako jedna z najúspešnejších slovenských vysokých škôl. Percento počtu vysielaných študentov sa pohybuje okolo čísla 7, čo predstavuje prvé priečky v počte vyslaní. Za nie celkom uspokojivú však možno považovať účasť doktorandov a zamestnancov na stážach v zahraničí.

AU poskytuje ďalšie vzdelávanie formou doplňujúceho pedagogického štúdia (v súběžnej i externej forme) len na FMU. Na dvoch ďalších fakultách takéto štúdium v minulosti jestvovalo, ale v roku 2013 ho nepredložili na Akreditačnú radu Ministerstva školstva, vedy výskumu a športu a štúdium zaniklo.

V sledovanom období nastal kvalitatívny posun na úrovni výstupov umeleckej činnosti na všetkých fakultách a skvalitnila sa aj ich evidencia.

Celkovo možno konštatovať, že AU naplňa svoje poslanie v systéme vysokých škôl v súlade so zákonom o vysokých školách a vychováva odborníkov v duchu súčasného myslenia v oblasti umení, hodnôt demokracie, humanizmu a tolerancie a vedie študentov k tvorivému, kritickému a nezávislému mysleniu a etickým postojom.

- a) vychováva študentov k chápaniu, zachovávaniu, šíreniu a zveľad'ovaniu národného kultúrneho dedičstva, identity a pochopeniu rôznych kultúr v duchu kultúrneho pluralizmu,
- b) rozvíja, uchováva a šíri poznanie prostredníctvom umelecko-výskumnej, vývojovej a ďalšej svojej tvorivej činnosti,
- c) poskytuje ďalšie vzdelávanie,
- d) rozvíja medzinárodnú spoluprácu, mobilitu, účasť pedagógov a študentov na medzinárodnom kultúrnom dianí, podporuje spoločné projekty s vysokými školami a inými zahraničnými inštitúciami, vrátane vzájomného uznávania štúdia a dokladov o vzdelaní.

Dlhodobý zámer rozvoja AU na obdobie rokov 2009 – 2014 bol vypracovaný vedením vysokej školy, schválený v Akademickom senáte AU a v Umeleckej rade AU. Obsahuje tieto zásadné smery rozvoja školy:

V oblasti výchovno-vzdelávacej činnosti:

AU deklaruje snahu o užšie prepojenie umelecko-výskumných aktivít pedagógov s edukačným procesom.

V oblasti výskumnej činnosti a zahraničnej spolupráce:

Dlhodobý zámer AU vyslovuje snahu zriadiť fakultné centrá výskumu.

V oblasti výstavby, technického rozvoja a investícií:

AU si kládla za cieľ realizovať výstavbu budovy Pavilónu nových médií a technológií na pozemku AU pre Fakultu výtvarných umení a výstavbu auly a multifunkčných priestorov.

Plnenie dlhodobého zámeru

Plnenie cieľov stanovené dlhodobým zámerom VŠ v oblasti výchovno-vzdelávacej činnosti, v oblasti výskumu a vývoja a zahraničnej spolupráce je na zodpovedajúcej úrovni; oblasti výstavby, technického rozvoja a investícií sa všetky zámery nepodarilo zrealizovať: nebolo vybudovaný Pavilón nových médií a technológií ani aula. Nepodarilo sa vybudovať výskumné centrum na Fakulte múzických umení ani na Fakulte výtvarných umení. Na Fakulte dramatických umení bolo dobudované Kreativne, dokumentačné a informačné centrum.

Výsledky rozhovorov so študentmi: Študenti v rámci náhodných rozhovorov s členmi pracovných skupín i so zástupkyňou Študentskej rady vysokých škôl vyjadrovali spokojnosť s kvalitou vzdelávania. Vyzdvihovali neformálnosť kontaktov s pedagógmi a vysokú mieru

praktických zložiek vyučovania. Študentom FVU a FDU chýba možnosť získať pedagogické kompetencie formou doplňujúceho pedagogického štúdia.

Vyhodnotenie plnenia poslania a úloh vysokej školy

Akreditačná komisia konštatuje, že Akadémia umení v Banskej Bystrici **naplňa poslanie** tak, ako to má stanovené v štatúte a v dlhodobom zámere.

1.2. Analýza činnosti

Analýza silných a slabých stránok AU vychádza z hodnotenia jednotlivých oblastí vysokej školy na základe podnetov z interného a externého prostredia. Boli do nej zahrnuté aj podnety všetkých zúčastnených členov AK i členov PS AK, ktorí sa zúčastnili vyhodnocovania podkladov predložených vysokou školou v rámci komplexnej akreditácie.

1.1.1. Silné stránky

- a) personálne obsadenie pedagógmi s výraznou umeleckou činnosťou,
- b) silná vôľa vedenia AU i fakúlt priviesť školu na dobrú národnú i medzinárodnú úroveň,
- c) vysoký podiel vyučujúcich na počet študentov,
- d) vysoký podiel praktických tvorivo-umeleckých výkonov v študijných plánoch,
- e) tendencia absolventov pôsobiť v regiónoch Slovenska,
- f) pravidelné verejné prezentácie umeleckých výsledkov štúdia,
- g) formovanie kritického myslenia študentov formou pravidelného obhajovania vlastných umeleckých koncepcií, skupinových kritik a diskusií,
- h) aktivity rozvíjajúce kultúrny život v meste i v regióne,
- i) moderné technické a priestorové vybavenie pracovísk fakúlt (najmä FDU a FMU).

1.1.2. Slabé stránky

- a) vysoký podiel pedagógov (vrátane garantov), ktorí majú úväzky na iných vysokých školách (na FDU, FMU),
- b) vysoký vek viacerých zabezpečujúcich pedagógov,
- c) veľká časť pedagógov do sídla AU dochádza (mnohí zo zahraničia), čo nevytvára predpoklady na to, aby sa zúčastňovali pravidelných procesov života školy (vyučujú v niekoľkých blokoch počas semestra),
- d) nižšia miera spolupráce so školami v zahraničí, najmä na úrovni spolupráce na spoločných edukačných a umeleckých projektoch a sťažach pedagógov,
- e) problémy v prerozdeľovaní prostriedkov medzi jednotlivými fakultami (nedostatočné zohľadňovanie zásluhovosti významných umeleckých výstupov pri delení rozpočtu),
- f) absencia fakultných výskumných pracovísk na FVU a FMU,
- g) snaha posielat' študentské práce aj na menej významné filmové festivaly (FDU),
- h) v štruktúre grantovej činnosti FDU: nedostatočná diferenciacia tém grantov – neproporčnosť medzi technologickými a vedeckými/umeleckými projektami,
- i) nedostatočné priestorové vybavenie (ateliéry, prednáškové miestnosti) na FVU.

1.3. Odporúčania Akreditačnej komisie na zlepšenie práce

- a) klásť väčší dôraz na pravidelné procesy vnútornej evaluácie aj so zapojením kritických spätných väzieb od študentov,
- b) klásť dôraz na garantovanie a zabezpečovanie študijných programov pedagógmi, ktorých ďalšie činnosti a bydlisko umožňujú prítomnosť na pracovisku počas celého semestra,
- c) pôsobenie významných osobností zo zahraničia riešiť formou hosťujúcich profesorov,
- d) zabezpečiť umelecko-pedagogický rast mladšej generácie pedagógov (získavanie vedecko-pedagogického titulu „docent“ s perspektívou garantovania),
- e) zvýšiť nároky na umelecké výstupy doktorandov (účastou na renomovaných a mienkotvorných festivaloch, výstavách, súťažiach na medzinárodnej i národnej úrovni),
- f) klásť väčší dôraz aj na výskumné témy a témy dizertačných prác, ktoré presahujú problematiku regiónu a viac pozornosti venovať univerzálnejším témam z odboru,
- g) zrealizovať deklarovaný proces zavedenia výskumných pracovísk na všetkých fakultách,
- h) vybudovať plánovaný Pavilón nových médií a technológií a aulu,
- i) aktívnejšie spolupracovať so zahraničnými i slovenskými umeleckými školami na spoločných projektoch, v rámci mobilít študentov a pedagógov, edukačného procesu i umeleckého a vedeckého výskumu,
- j) dobudovať knižný fond, fond a databázu časopisov, rozšíriť študijný fond audiovizuálnych záznamov v prípade FVU a FMU.

2. Vyjadrenie Akreditačnej komisie o spôsobilosti

Akadémie umení v Banskej Bystrici

uskutočňovať študijné programy, pre ktoré požiadala o akreditáciu

Podklady k tomuto bodu sú uvedené v *prílohe k uzneseniu 88.6.6b* tejto hodnotiacej správy.

3. Vyjadrenie Akreditačnej komisie o spôsobilosti

Akadémie umení v Banskej Bystrici

uskutočňovať habilitačné konanie a konanie na vymenúvanie za profesorov, pre ktoré požiadala o akreditáciu

Podklady k tomuto bodu sú uvedené v *prílohe k uzneseniu 88.6.6c* tejto hodnotiacej správy.

4. Hodnotenie výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti Akadémie umení v Banskej Bystrici

Akreditačná komisia hodnotila výskumnú, vývojovú, umeleckú a ďalšiu tvorivú činnosť AU (ďalej len „výskum“) za hodnotené obdobie rokov 2008 - 2013 pričom hodnotila

- a) výstupy výskumu (ďalej „atribút výstupov“)
- b) prostredie pre výskum (ďalej tiež „atribút prostredia“)
- c) ocenenie výsledkov výskumu (ďalej tiež „atribút ocenenia“)

Hodnotenie na AU sa uskutočnilo **v jednej oblasti výskumu na troch fakultách**, v ktorej mala vysoká škola v hodnotenom období akreditované študijné programy.

Výsledky hodnotenia umeleckej činnosti a výskumu AU po oblastiach výskumu, v ktorých škola uskutočňuje umeleckú, resp. výskumnú činnosť sú tieto:

AU/fakulty	Číslo a oblasť výskumu	Hodnotenie výskumu (kategória hodnotenia*)
Fakulta dramatických umení	4. umenie	B-/2,65
Fakulta múzických umení	4. umenie	B+/3,40
Fakulta výtvarných umení	4. umenie	B/3,00

*údaj je uvedený v súlade s ods. 27 kritérií na hodnotenie výskumu

Podrobné vyhodnotenie jednotlivých oblastí výskumu je uvedené *v prílohe k uzneseniu 88.6.6d.*

5. Vyjadrenie Akreditačnej komisie o začlenení Akadémie umení v Banskej Bystrici

Kritérium KZU-1: Výsledky hodnotenia úrovne výskumnej činnosti vysokej školy

Požiadavka:

„Vysoká škola dosahuje v najmenej 60 % hodnotených oblastí výskumu, v ktorých má v hodnotenom období absolventa študijného programu druhého a/alebo tretieho stupňa, po jednotlivých súčastiach vysokej školy celkové hodnotenia výskumu podľa § 84 ods. 4 písm. d) zákona hodnotu najmenej B.“

Vyhodnotenie:

Celkový počet hodnotených oblastí výskumu	3
z toho počet OV s hodnotením B a lepším	2
Podiel oblastí výskumu s hodnotením B a lepším (v %)	66,67

Akadémia umení v Banskej Bystrici **dosahuje** v najmenej 60 % hodnotených oblastí výskumu, v ktorých mala v hodnotenom období absolventa študijného programu druhého a/alebo tretieho stupňa hodnotu najmenej **B**.

Z uvedených výsledkov hodnotenia úrovne výskumnej činnosti vyplýva, že **AU spĺňa kritérium KZU-1.**

Kritérium KZU-2: Výstupy výskumu /umeleckej činnosti študentov a absolventov doktorandského štúdia

Požiadavka:

„Vysoká škola dosahuje v najmenej 60 % hodnotených oblastí výskumu, v ktorých mala v hodnotenom období akreditovaný študijný program tretieho stupňa, po jednotlivých súčastiach vysokej školy hodnotenie atribútu výstupu študentov doktorandských študijných programov najmenej C+.“

Vyhodnotenie:

Výsledky hodnotenia atribútu výstupov študentov doktorandských študijných programov podľa fakúlt a oblastí výskumu, v ktorých AU mala v hodnotenom období akreditovaný študijný program tretieho stupňa:

AU/fakulty	Číslo a oblasť výskumu	Hodnotenie výstupov (kategória hodnotenia*)
Fakulta dramatických umení	4. umenie	C/1,80
Fakulta múzických umení	4. umenie	B-/2,60
Fakulta výtvarných umení	4. umenie	B-/2,70

Celkový počet hodnotených oblastí výskumu	3
z toho počet oblastí výskumu s hodnotením C+ a lepším	2
Podiel oblastí výskumu s hodnotením C+ a lepším (v %)	66,67

Z hodnotených 3 oblastí výskumu za celú AU dosiahli hodnotenie najmenej C+ **2 oblastí výskumu**. Z uvedených výsledkov hodnotenia výstupov výskumu študentov a absolventov doktorandského štúdia vyplýva, že **AU spĺňa kritérium KZU-2**.

KZU-3: Podiel oblastí výskumu, v ktorých vysoká škola poskytuje aj doktorandské študijné programy

Požiadavka:

„Vysoká škola má k 31. októbru 2013 študentov doktorandského štúdia v najmenej 60 % oblastí výskumu, v ktorých má k uvedenému dátumu akreditovaný študijný program prvého alebo druhého stupňa. Oblasti výskumu sa posudzujú samostatne po jednotlivých súčastiach vysokej školy.“

Vyhodnotenie:

Celkový počet oblastí výskumu s akreditovaným študijným programom prvého alebo druhého stupňa	3
z toho počet oblastí výskumu, v ktorých má univerzita študentov doktorandského štúdia	3

Z celkového počtu oblastí výskumu v počte tri s akreditovaným študijným programom prvého alebo druhého stupňa sú **3 oblasti výskumu**, v ktorých AU má študentov doktorandského štúdia. Z uvedených výsledkov hodnotenia vyplýva, že AU **spĺňa kritérium KZU-3**.

5.1 Vyjadrenie Akreditačnej komisie k začleneniu vysokej školy

(§ 84 ods. 4 písm. e) v súčinnosti s § 2 ods. 13 zákona o vysokých školách)

Na základe vyhodnotenia plnenia kritérií o zaradení vysokej školy medzi univerzitné vysoké školy Akreditačná komisia konštatuje, že Akadémia umení v Banskej Bystrici ich **spĺňa** a v súlade ods. 4 predmetných kritérií **odporúča začleniť**

Akadémiu umení v Banskej Bystrici
medzi univerzitné vysoké školy.

6. Vyjadrenie Akreditačnej komisie k vnútornému systému kvality a jeho uplatňovaniu

Hodnotenie vnútorného systému kvality je na AU nastavené štandardne. Ciele stanovené dokumentom o vnútornom systéme zabezpečenia kvality sú realistické a dobre definované. AU si uvedomuje svoje silné a slabé stránky a je schopná zodpovedne kontrolovať kvalitu vzdelávacej a umeleckej/vedeckej práce a prispievať k jej zlepšeniu.

6.1 Vyjadrenie Akreditačnej komisie k vnútornému systému kvality

(§ 84 ods. 4 písm. f) zákona o vysokých školách)

Na základe hodnotenia kritérií KVSK-A1 až KVSK-A6 a kritérií KVSK-B1 až KVSK-B6 Akreditačná komisia konštatuje, že AU má v súčasnosti **vyhovujúci vnútorný systém kvality** a jeho uplatňovanie je na **dostatočnej úrovni**.